

Vincenc Vinko Hlavinka and his Significance for Croatian Geodesy and Czechoslovak-Croatian Relationships

Kateřina KOLÁŘOVÁ

Department of Slavonic Studies, Masaryk University, Brno, Czech Republic
katelinka@seznam.cz

Abstract. The civil engineer and geodesist Vincenc Vinko Hlavinka (1862-1934) worked in Zagreb for 23 years after studying in Vienna. His pedagogical activities and projects are described, along with his significance for the development of geodesy and technology in Croatia and his activities after he returned to Czechoslovakia, where he was a professor at the Higher Technical School in Brno, among other things. Hlavinka was actively engaged after his return in the development of Czechoslovak-Croat relationships, and his efforts for the Czechoslovak-South Slavic League were particularly noted. As its president, he organised trips to Yugoslavia for individuals and groups, initiated the establishment of the South Slavic College in Brno, and helped the Croatian minority in southern Moravia.

Keywords: Vincenc Vinko Hlavinka, geodesy, agricultural engineering, Czechoslovak-Croatian relations

1 Introduction

The Croatian public may know something about the geodesist and civil engineer Vinko Hlavinka from entries in Croatian lexicons, such as those on cartography (Lapaine and Kljajić 2009) or biography (Piškorić 2002). He was a very important figure in the development of technique in Croatia. On his initiative, the Geodesy Course at the Forestry Academy in Zagreb was founded to train experts in geodesy and agricultural technology. Hlavinka himself taught geodesy there. He invested efforts in establishing the Higher Technical School in Zagreb. Probably because he was known as Vinko in Croatia and Vincenc in Czechoslovakia, if we search the literature or Internet for the name Vinko Hlavinka, we will only find works written about him by Croatian authors who knew little or nothing about his activities after leaving Zagreb. The aim of this paper is to describe the part of his life which has remained less known in Croatia until now.

2 Biography

Vincenc Hlavinka (1862–1934) was born on 5 April 1862 in Vincencov near Prostějov. After finishing sec-

ondary school in Prostějov, he studied cultural engineering at the College of Soil Culture in Vienna (*Hochschule für Bodenkultur in Wien*). From 1887 to 1888 he was employed as an engineer at Agricultural Council in Prague (*Zemědělské rady*). Later, he moved to Croatia, where he stayed for 23 years.¹ He first worked for the National Government (*Zemaljska vlada*) in Zagreb, where he planned soil improvement works in flood areas in the River Gacka valley and the areas around Vinkovci, Županja and Mitrovica. In Zagreb, he designed strategies for draining large marshlands, building civic reservoirs, and harnessing the water power of the River Sava. He also worked on the construction of the Gospić water supply line and the management of currents in the Senj area. He got married in Senj.² In

¹ Available at <https://www.vutbr.cz/o-univerzite/organizacni-struktura/rektorat/archiv/historie-skoly/rektori/vincenc-hlavinka-p98920> Accessed 15 Aug 2019.

² His wife, Anna Hlavinka (1872–1940,) got used to life in Brno very quickly. From 1928 to 1937 she was the chairperson of an association called *Vesna*. This was originally a choral society, but in 1872 it began implementing the idea of widening education in Czech among the women of Brno. Over the years, its importance extended beyond the town's boundaries. Many prominent people in the world of Czech culture cooperated with the association.

Vincenc Vinko Hlavinka, njegova važnost za hrvatsku geodeziju i čehoslovačko-hrvatske veze

Kateřina KOLÁŘOVÁ

Odjel za slavenske studije, Masarykovo Sveučilište u Brnu, Češka Republika
katelinka@seznam.cz

Sažetak. Građevinski inženjer i geodet Vincenc Vinko Hlavinka (1862–1934) nakon studija u Beču 23 je godine znanstveno djelovao u Zagrebu. Prikazane su njegove pedagoške aktivnosti i projekti te njegova važnost za razvoj geodezije i tehnike u Hrvatskoj, kao i njegove aktivnosti nakon povratka u Čehoslovačku, gdje je između ostalog radio kao profesor na Visokoj tehničkoj školi u Brnu. Hlavinka se nakon povratka u domovinu aktivno zalagao za razvoj čehoslovačko-hrvatskih veza, pa se posebno ističe njegovo djelovanje u udruzi Čehoslovačko-južnoslavenska liga, u kojoj je kao njezin predsjednik organizirao putovanja pojedinaca i grupa u Jugoslaviju, potaknuo osnivanje Južnoslavenskog učilišta u Brnu i pomagao hrvatskoj manjini u južnoj Moravskoj.

Ključne riječi: Vincenc Vinko Hlavinka, geodezija, kulturna tehnika, čehoslovačko-hrvatske veze

1. Uvod

Hrvatska javnost mogla je ponešto saznati o geodetu i građevinaru Vinku Hlavinki primjerice iz članaka u leksikonu Hrvatski kartografi (Lapaine i Kljajić 2009) i Hrvatskom biografskom leksikonu (Piškorić 2002). Bio je vrlo važna osoba za razvoj tehnike u Hrvatskoj. Njegovim je nastojanjem 1908. godine na Šumarskoj akademiji u Zagrebu osnovan poseban Geodetski tečaj za izobrazbu geodetskih i kulturno-tehničkih stručnjaka, na kojem je predavao Geodeziju. Zalagao se za osnivanje Tehničke visoke škole u Zagrebu. Jedan od razloga nedovoljnog poznavanja Hlavinkina života nakon odlaska iz Zagreba vjerojatno je činjenica što se u Hrvatskoj zvao Vinko, a u Čehoslovačkoj Vincenc. Dakle, ako tražimo u literaturi ili na internetu Vinka Hlavinku, dobit ćemo publikacije o njemu koje su napisali hrvatski autori i kojima je njegova djelatnost nakon odlaska iz Zagreba bila manje-više nepoznata. Stoga je cilj ovoga rada opisati upravo taj segment njegova života o kojem se u Hrvatskoj do sada nedovoljno znalo.

2. Životopis

Vincenc Hlavinka (1862–1934) rodio se 5. travnja 1862. u Vincencovu kraj Prostějova. Nakon mature na višoj realnoj školi u Prostějovu otišao je u Beč, gdje je završio studij novoosnovanog usmjerenja Kulturne tehnike na Visokoj školi za kulturu tla (*Hochschule für Bodenkultur in Wien*). Između 1887. i 1888. godine radio je kao inženjer u tehničkom uredu Poljoprivrednog vijeća (*Zemědělské rady*) u Pragu. Nakon toga otišao je u Hrvatsku gdje su ga zvali Vinko i gdje je radio duge 23 godine.¹ Najprije se zaposlio pri Zemaljskoj vladi u Zagrebu, gdje je bio zadužen za planiranje melioracijskih radova na poplavnim područjima u dolini rijeke Gacke i okolini Vinkovaca, Županje i Mitrovice. U Zagrebu je osmislio drenažu velikih močvarnih nizina, dizajnirao je gradske rezervoare za vodu i radio je na uporabi vodne sile rijeke Save. Sudjelovao je također na izgradnji gospićkog vodovoda i

¹ <https://www.vutbr.cz/o-univerzite/organizacni-struktura/rektorat/archiv/historie-skoly/rektori/vincenc-hlavinka-p98920> Citirano 15. 8. 2019.

Vinko Hlavinka
Vinko Hlavinka

1896, he was appointed a permanent civil servant and, after suffering from malaria, he moved to Bjelovar-Križevci County, where his main focus was on the regulation of the River Glogovnica.

In 1899 he was appointed professor of geodesy and engineering sciences at the newly founded Forestry Academy in Križevci (part of the Faculty of Philosophy at Zagreb University). He taught Geodesy, Civil Engineering and Agricultural Technology. In Zagreb he lectured Geodesy (1899–1911), Drawing Forest Plans (1899–1911), Technical Mechanics (1899–1900), General (forestry) Engineering (1900–1912), Wharf and Dam Construction (1900–1909), Flood Regulation (1900–1903) and Forestry Transport (1909–1912). In 1908, he initiated the Geodesy Course at the Forestry Academy to train experts in geodesy and agricultural technology experts. Hlavinka taught Geodesy at the Forestry Academy for four years. He supplemented his lectures with practical work for students, for example, constructing roads in the forests of the Ogulin region, and the forest railway from Staro Petrovo Selo via Tisovac to Babja gora in the forests of the Gradiška area. He was the head of the Forestry-Geodetic Office (1900–1911), the dean of the Forestry Academy in 1910/1911, and the head of the State Examination Commission for the Geodesy Course in 1911.

Hlavinka's life changed significantly in 1911: after 23 years abroad, he returned home and became professor of soil improvement works, water engineering and sewage systems at the University of Technology in Brno (Chobola 2019). In 1912/1913 he was dean of the Agricultural Engineering Department and in 1915/16 and 1929/30 dean of the Civil Engineering Department. On 31 October 1919, he was inaugurated as rector for the academic year 1919/20.

Thanks to his pedagogical skills and expert knowledge, he managed to turn the Agricultural Engineering Department into a high standard institute. He worked on many projects, such as the sewage plan for Trebić, the civic water supply for Ostrava, the industrial water supply for the Bata factory in Zlin, the water supply for a hotel on Mount Radhošť, and waste water treatment systems for sugar and cellulose refineries, the Budisovka leather factory and the Bata factory.³

Hlavinka's expert papers and reviews were published in the following journals: *Agramer Zeitung*, *Viesti (Vijesti) Društva inženira i arhitekta*, *Šumarski list*, *Jutarnji list*, *Hrvatska*, *Pokret*, *Ustavnost*, *Obzor*, etc. From 1905 to 1910, he edited *Vijesti Hrvatskog društva inženira i arhitekta* and in 1903, participated in publishing a book for the 25th anniversary of the Society of Engineers and Architects in Croatia and Slavonia. Hlavinka was connected with the Czech periodicals *Technicky Obzor* (Prague), *Věstník pro vodní hospodářství* (Prague-Pardubice), *Věstník Československé akademie zemědělské* (Prague) and the newspapers *Venkov* (Prague) and *Lidové noviny* (Brno). He was also the author of a three-volume work called *Nauka o melioracích, úpravách toků a hrazení bystřin* which was published in 1927/1928⁴, and wrote *Vodárenství, stokování měst a čištění odpadních vod*.

3 Membership of Associations

Hlavinka became a member of the Association of Engineers and Architects in Croatia and Slavonia in 1891. He was also responsible for the organising association's library. In 1903, he was assigned the task of drawing up a proposal for the establishment of the Higher Technical School in Zagreb.

After returning to Brno, he was the president of the Committee for Agricultural and Civil Engineering, a member of the city council for eight years, and a member of the National-Economic and Water Management Federation (a federation for the protection of nature and the homeland of the Moravian-Silesian region). He was also the founder of associations such as the Academic Mensa and the Moravian-Silesian Committee for Nature Conservation, an editor of *Technicky obzor SIA*, a member of the Masaryk Academy of Labour, the Czechoslovak Agricultural Academy and the Yugoslav Association, and the founder and president of the Czechoslovak-South Slavic League.

³ Available at <https://www.vutbr.cz/o-univerzite/organizacni-struktura/rektorat/archiv/historie-skoly/rektori/vincenc-hlavinka-p98920> Accessed 15 Aug 2019.

⁴ Ibid.

Rektor Vinko Hlavinka
Rector Vinko Hlavinka

uređenju tokova na senjskom području. U Senju se oženio.² Godine 1896. imenovan je stalnim zemaljskim službenikom, a nakon što je prebolio malariju, preselio se u Bjelovarsko-križevačku županiju, gdje je sudjelovao na izgradnji zgrada, putova, vodenih gradnji, posebice regulacijskih i melioracijskih građevina, a posebno se bavio regulacijom rijeke Glogovnice.

Godine 1899. imenovan je profesorom geodezije i inženjerskih znanosti na novoosnovanoj Šumarskoj akademiji u Križevcima (koja je djelovala u sklopu Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu). Predavao je geodeziju, građevinarstvo i kulturnu tehniku. U Zagrebu je predavao Geodeziju (1899–1911), Crtanje šumskih planova (1899–1911), Tehničku mehaniku (1899–1900), Opće (šumarsko) građevinarstvo (1900–1912), Izgradnju pristaništa i nasipa (1900–1909), Re-

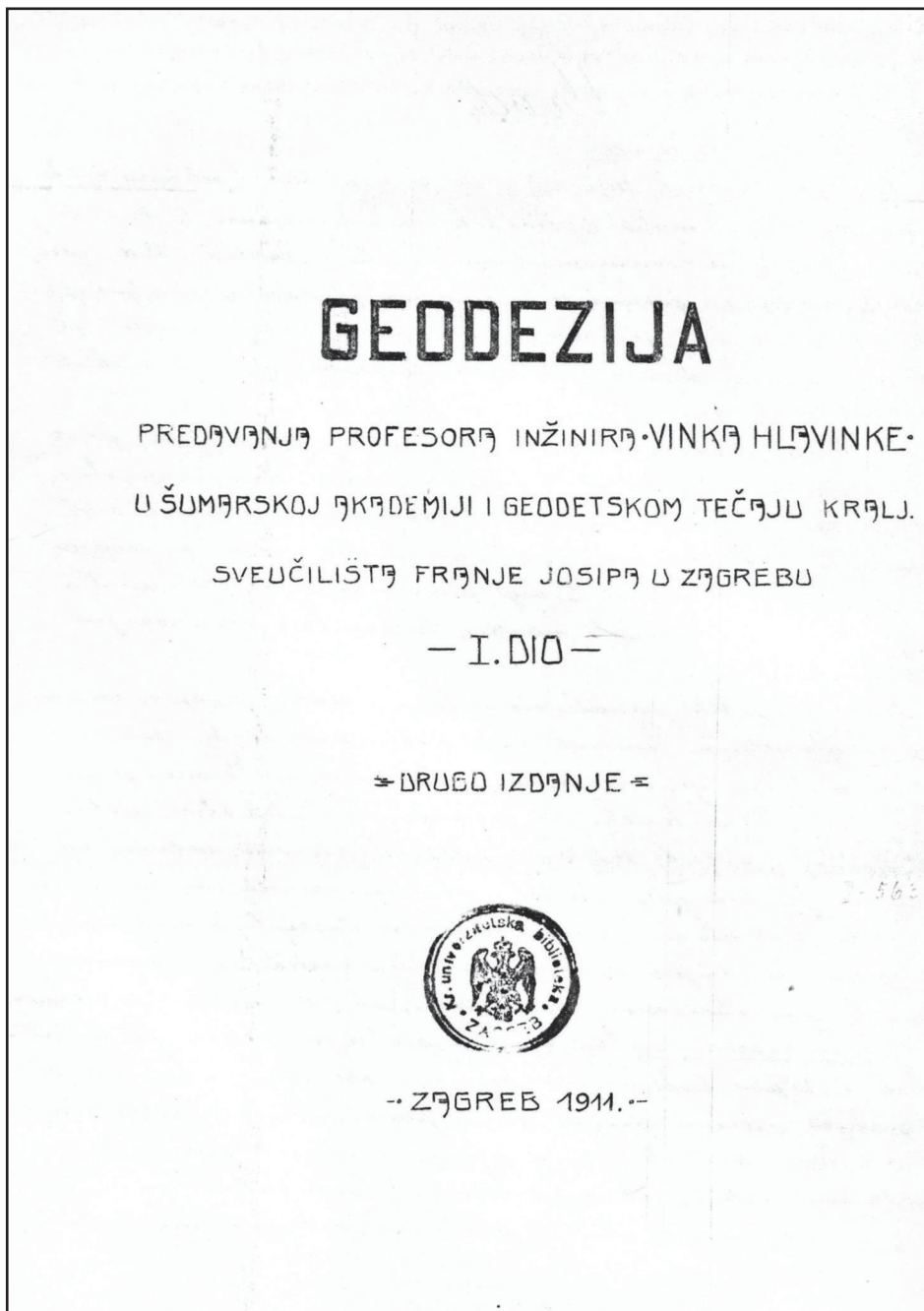
gulaciju od poplave (1900–1903) i Šumarski promet (1909–1912). Godine 1908., također na Šumarskoj akademiji započeo je posebni Geodetski tečaj, cilj kojega je bio obrazovati geodete i kulturno-tehničke radnike. Na tom je tečaju četiri godine predavao Geodeziju. Svoja predavanja nadopunjavao je praktičkim radovima studenata, na primjer izgradnjom cesta u šumama u okolici Ogulina i izgradnjom šumske željeznice Staro Petrovo Selo–Tisovac–Babja gora u šumama na području Gradiške. Bio je predsjednik Šumarsko-geodetskog ureda (1900–1911), pročelnik Šumarske akademije u školskoj godini 1910./ 1911. i predsjednik državnog ispitnog povjerenstva Geodetskog tečaja u 1911. godini.

Godina 1911. donijela je u život Hlavinke značajnu promjenu: nakon dvadeset i tri godine koje je proveo u inozemstvu vratio se u domovinu i te iste godine je postao redovnim profesorom melioracije, vodoopskrbe i kanalizacije gradova na češkoj tehnici u Brnu (Chobola 2019). Akademske godine 1912/13 bio je dekan Odjela za kulturno inženjerstvo, a 1915/16 i 1929/30 vodio je Odjel za građevinarstvo. Rektor za akademsku godinu 1919/20 postao je nakon inauguracije koja je održana 31. listopada 1919.

Zahvaljujući svojim pedagoškim vještinama i stručnom znanju, uspio je od svojeg odjela za kulturno

² Njegova se supruga Anna Hlavinková (1872–1940) odmah nakon preseljenja u Brno brzo upoznala s tim gradom i njegovim stanovnicima – na primjer između 1928. i 1937. godine bila je predsjednica udruge Vesna. Iz te izvorno pjevačke udruge Vesna je ubrzo postala organizacija u kojoj se od 1872. godine počela ostvarivati osnovna savezna ideja širenja obrazovanja na češkom jeziku među ženama u Brnu. Tijekom godina važnost je Vesne daleko premašila granice grada. S njom su surađivale mnoge važne ličnosti češkog kulturnog svijeta.

Vinko Hlavinka's lecture notes of geodesy.
Predavanja Vinka Hlavinke iz geodezije.

4 Czechoslovak-Croatian Relations

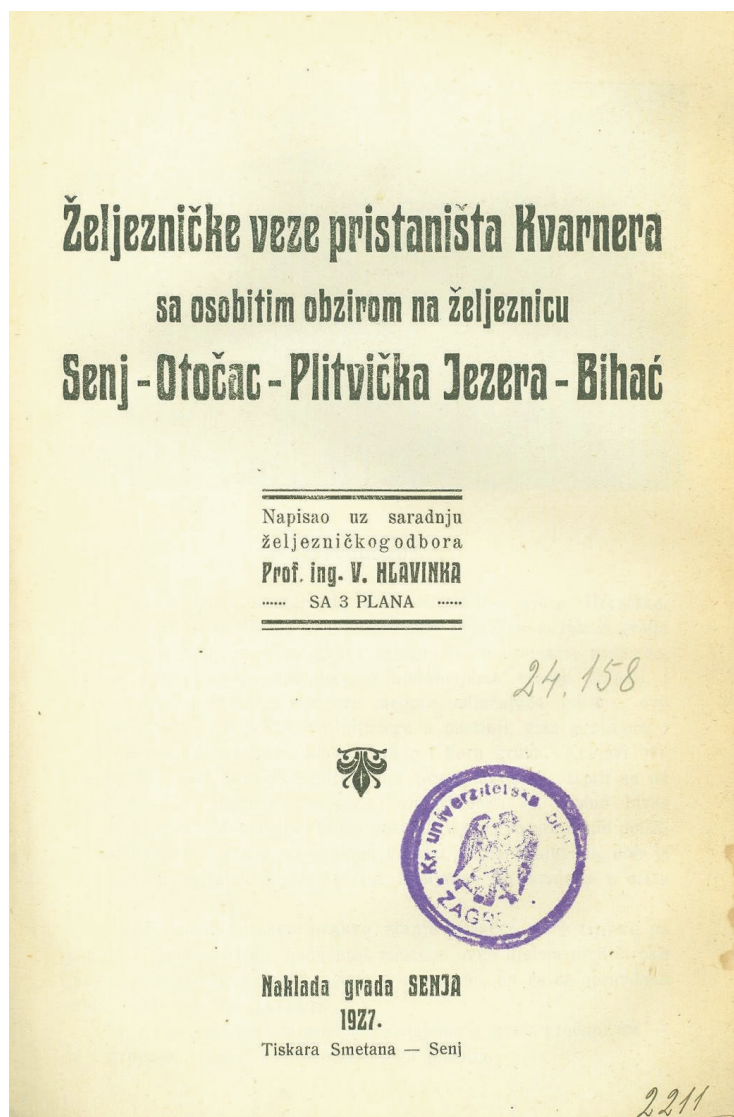
There is a long tradition of mutual Czechoslovak-Croatian relations. These relations expanded gradually with the growth of technical potential and particularly in terms of social development.⁵

In 886, some of Methodius's students went to Dalmatian Croatia after being expelled from Great Moravia.⁶ Links also developed because the Czechs and Croats co-existed within the Habsburg Monarchy for centuries.⁷ These relations were most intense in the 19th and early

⁵ For more information, see ŽÁČEK V (ed.) (1975) Češi a Jihoslované v minulosti do roku 1918. Od nejstarších dob do roku 1918, Praha; HROZIENČIK J (ed.) (1968) Československo a Juhoslávia. Z dejín československo-juhoslovanských vzťahov, Bratislava; HLADKÝ L (ed.) (2010) : Vztahy Čechů s národy a zeměmi jihovýchodní Evropy, Praha.

⁶ For more information, see DVORNÍK F (1970) Byzantské misie u Slovanů. Praha.

⁷ For more information, see for example KVAPIL M (1998) Česko-hrvatske književne veze. Zagreb; KARPATSKÝ D (2002) Půl tisíciletí česko-chorvatských literárních vztahů ve vzájemných překladech, Praha.

Projekt željeznice Senj-Plitvička jezera-Bihać.
[Senj-Plitvice Lakes-Bihać railway project.](#)

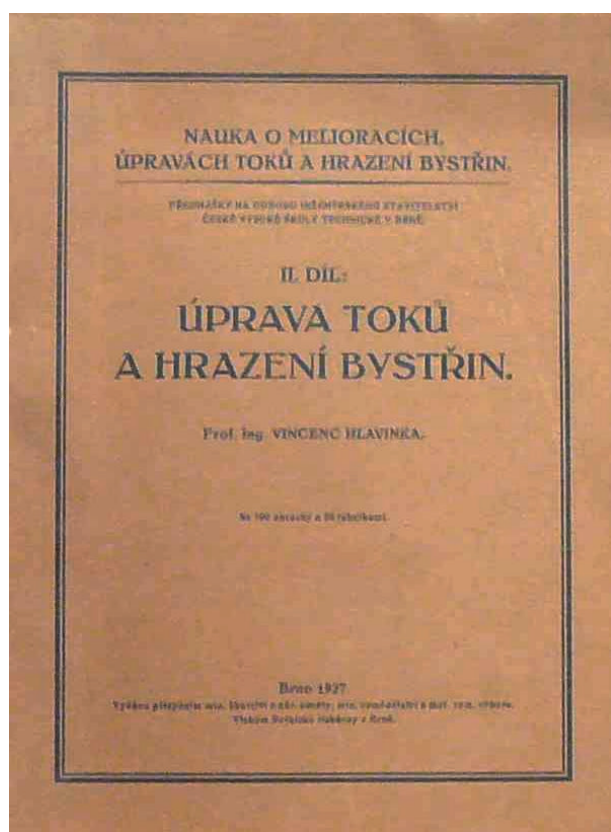
inženjerstvo izgraditi institut visoke razine. Tijekom rada na sveučilištu vodio je mnoge projekte kao što su projekt kanalizacijskog sustava grada Třebiča, projektiranje gradskog vodovodnog sustava u Ostravi, projektiranje industrijskog vodovodnog sustava za tvrtku Bata Zlín, prijedlog i izgradnja vodovodnog sustava hotela na brdu Radhošť, projektiranje uređaja za sanaciju otpadnih voda iz rafinerija šećera, celuloze, kožare Budišovka ili iz tvornice Bata itd.³

Osim predavanja Hlavinka je također objavljivao – njegovi stručni prilogi i informativne kritike bili su objavljeni u sljedećim časopisima: *Agramer Zeitung*, *Viesti (Vijesti) Društva inženjera i arhitekata*, *Šumarski list*,

Jutarnji list, *Hrvatska*, *Pokret*, *Ustavnost*, *Obzor* itd. Između 1905. i 1910. uređivao je *Vijesti Hrvatskog društva inženjera i arhitekata*, a 1903. godine sudjelovao je na knjizi za 25. obljetnicu Društva inženjera i arhitekata Hrvatske i Slavonije. Iz čeških periodika vezano je njegovo ime uz časopise *Technický Obzor* (Praha), *Věstník pro vodní hospodářství* (Praha-Pardubice), *Věstník Československé akademie zemědělské* (Praha) i novine *Venkov* (Praha) te *Lidové noviny* (Brno). Osim niza članaka i priloga objavljenih u znanstvenim časopisima autor je knjige *Nauka o melioracích, úpravách toků a hrazení bystřin* koja je izašla u tri djela između 1927. i 1928. godine⁴ i knjige *Vodárenství, stokování měst a čištění odpadních vod*.

³ <https://www.vutbr.cz/o-univerzite/organizacni-struktura/rektorat/archiv/historie-skoly/rektori/vincenc-hlavinka-p98920> Cit. 15. 8. 2019.

⁴ Isto.

Vinko Hlavinka's book *Nauka o melioracích, úpravách toků a hrazení bystřin*, second part, 1927.

Knjiga Vinka Hlavinke *Nauka o melioracích, úpravách toků a hrazení bystřin*, drugi dio, 1927.

20th centuries.⁸ During that period, personal contacts were very important between Czechs and Croats who met at agricultural, ethnographic and art exhibitions, on tourist visits, or at anniversary celebrations, Slavic journalist congresses, progressive student congresses or *Sokol* sports meetings. The presence of Czech officers, craftsmen, technical experts, priests, teachers and musicians in Croatian towns, and new wave of Czech colonization in the rural areas of Slavonia, also contributed to mutual understanding.⁹ Czechs also participated in building and running tourist accommodation on the Croatian Adriatic coast, while Czech professors¹⁰ were employed at Zagreb University between 1874 and 1918. Guest programmes for Croatian artists in Prague and their Czech colleagues in Zagreb were also successful.¹¹

⁸ For more information, see AGIČIĆ D (2000) Hrvatsko-češki odnos na prijelazu iz XIX. u XX. stoljeće, Zagreb.

⁹ In 1900, there were 31,588 Czech people living in Croatia and Slavonia. HLADKÝ L (ed) (2010) Vztahy Čechů s národy a zeměmi jihovýchodní Evropy, Praha, 59–60.

¹⁰ For example, the Slavist and comparative literature expert Leopold Vaclav Geitler, the legal historian Jaromir Hanel, the chemist Gustav Hudecek, and the mathematician Karel Zahradnik.

¹¹ HLADKÝ L (ed) (2010) Vztahy Čechů s národy a zeměmi jihovýchodní Evropy, Praha, 61.

The Croatian lands also played an important role in the 1880s, when Czech financial institutions and entrepreneurs started sending representatives to those areas to prepare for the expansion of Czech capital. *Živnostenská banka* played a central role in this process.

However, as events unfolded after 1918, the collapse of the Habsburg Monarchy meant that the newly created states – the Kingdom of the Serbs, Croats and Slovenes, Czechoslovakia and Romania – immediately attempted to strengthen their international positions and mutual political, economic and cultural relations.¹² In August 1920, Czechoslovakia and Yugoslavia concluded a treaty of alliance which also led to the constitution of the Little Entente.

T. G. Masaryk enjoyed significant authority during the interwar period in Croatia. His influence was closely related to his activities in the resistance movement during the First World War.¹³ Czech capital¹⁴ maintained a strong position in Croatia during the interwar period, and Czechoslovak investments focused on the food, leather, engineering and textile industries. The Czechs focused on developing coastal resorts (where they owned hotels) and on maintaining the tradition of *Sokol* sports meetings in Prague. Many Czech professors taught at Croatian universities, Czech literature in Croatia became popular thanks to translation activities, and cooperation in all aspects of cultural life expanded.¹⁵

From 1919 on, the South Slavic Committee in Prague made unofficial efforts to establish active, friendly relations. This Committee produced a plan for the establishment of a nationwide, centrally managed association to foster Czechoslovak-Yugoslav relations by non-political means and by motivating the wider public to participate.¹⁶ The first official steps towards founding

¹² Czechoslovakia and the South Slavic countries cooperated closely with each other during the peace talks in Paris in 1919 and 1920. For more, see DEJMEK, J, KOLÁŘ F. (eds.) (2001) Československo na pařížské mírové konferenci 1919–1920. Dokumenty československé zahraniční politiky, Praha.

¹³ For more information, see for example HLADKÝ L (1997) T. G. Masaryk a jihoslovanské národy za první světové války a v době meziválečné. In: BROKLOVÁ E (ed.) Sto let Masarykovy otázky. Sborník příspěvků z mezinárodní vědecké konference pořádané v Brně ve dnech 26.–28. září 1995. Praha 1997, 265–271; BERKOPEČ O (1938) T. G. Masaryk a Jihoslovane. Bibliografie do roku 1937. Kniha a časopisy, Praha etc.

¹⁴ *Živnostenská Banka* had control over the Croatian National Bank in Zagreb and it also played an important role in other financial institutions. In 1921, the Czechoslovak community living in Yugoslavia established the Czechoslovak Bank in Daruvar, which was relocated to Zagreb in 1929.

¹⁵ HLADKÝ L (ed) (2010) Vztahy Čechů s národy a zeměmi jihovýchodní Evropy, Praha, 65.

¹⁶ *Ibid.*, 18.

3. Članstvo u udrugama

Godine 1891. postao je Hlavinka članom Društva inženjera i arhitekata u Hrvatskoj i Slavoniji. U tom je društvu bio zadužen za organizaciju knjižnice. Godine 1903. povjerena mu je izradba prijedloga o nužnosti osnivanja Visoke tehničke škole u Zagrebu.

Kad je riječ o članstvu Hlavinke u drugim udrugama, nakon povratka u Brno bio je predsjednik Vijeća za kulturno inženjerstvo i građevinu, osam godina je bio član gradskog vijeća i član Nacionalne federacije gospodarstva te upravljanja vodama ili Federacije za zaštitu prirode te domovine Moravsko-šleskog područja. Osim toga bio je osnivač udruge Akademska mensa, Moravsko-šleskog saveza za zaštitu prirode, redaktor časopisa *Technický obzor SIA*, član Masarykove akademije rada, Čehoslovačke poljoprivredne akademije, časni član udruge Jugoslavija i osnivač te predsjednik udruge Čehoslovačko-južnoslavenska liga.

4. Čehoslovačko-hrvatske veze

Tradicija čehoslovačko-hrvatskih veza ide daleko u povijest. Opseg tih veza u povijesti se postepeno povećavao u vezi sa širenjem tehničkih mogućnosti općenito, a pogotovo u vezi s razvojem društva.⁵

Početak veza između češkog i hrvatskog okruženja možemo naći 886. godine kad je dio Metodovih učenika izbačenih iz Velike Morave otišao u Dalmaciju.⁶ Te su se veze razvijale na razne načine, čemu je doprinosila činjenica da su Česi živjeli niz godina zajedno s Hrvatima unutar iste države – Habsburške Monarhije.⁷ Najveći intenzitet doživjele su veze u 19. i na početku 20. stoljeća.⁸ Važni su u tom razdoblju bili osobni kontakti Čeha i Hrvata koji su se sretali prilikom gospodarskih, folklornih ili umjetničkih izložbi, turističkih posjeta, proslava raznoraznih obljetnica, sastanaka slavenskih novinara, kongresa naprednih progresivnih studenata ili sastanaka sportskog društva Sokol. Međusobnom upoznavanju je također pridonosila povećana prisutnost

broja čeških službenika, obrtnika, tehničkih stručnjaka, svećenika, učitelja i glazbenika u hrvatskim gradovima te novi val češke kolonizacije slavonskih sela.⁹ Česi su također sudjelovali na izgradnji nekih od smještajnih objekata na hrvatskoj obali, na zagrebačkom sveučilištu radilo je između 1874. i 1918. godine nekoliko čeških profesora,¹⁰ uspješna su bila također gostovanja hrvatskih umjetnika u Pragu i njihovih čeških kolega u Zagrebu.¹¹ Hrvatske su zemlje bile između ostalog također područje, na koje su od kraja 80. godina 19. stoljeća češke financijske institucije slale svoje poslovne i financijske zastupnike da bi otvorili put za opsežno širenje češkog kapitala, a glavnu je ulogu u tom procesu odigrala Živnostenská banka.

Međutim, ako se usredotočimo na razvoj nakon 1918. godine, nakon raspada Habsburške Monarhije, novonastale su države – Kraljevina SHS, Čehoslovačka i Rumunjska – pokušale odmah učvrstiti svoje međunarodne pozicije, i ne samo to – učvršćivale su također svoje međusobne političke, gospodarske i kulturne odnose.¹² U kolovozu 1920. godine sklopljen je saveznički ugovor između Čehoslovačke i Jugoslavije, što je ujedno bio i prvi korak ka stvaranju Mala Antante.

U hrvatskom je okruženju u međuratnom razdoblju uživao visoki autoritet T. G. Masaryk, što nije bilo povezano samo s njegovim aktivnostima u otporu tijekom Prvog svjetskog rata.¹³ U međuratnom razdoblju češki je kapital¹⁴ zadržao jak položaj u hrvatskim regijama, a čehoslovačke investicije bile su usmjerene prije svega u prehrambenu, kožarsku, inženjersku i tekstilnu industriju. Kao i u prethodnom razdoblju, između ratova Česi su razvijali primorska odmarališta,

⁵ Više ŽÁČEK, Václav (ed.): *Češi a Jihoslované v minulosti do roku 1918*. Od najstarijih dob do roku 1918. Praha 1975; HROZIENČIK, Jozef (ed.): *Československo a Juhoslávia. Z dejín československo-juhoslovanských vzťahov*. Bratislava 1968; HLADKÝ, Ladislav (ed.): *Vztahy Čechů s národy a zeměmi jihovýchodní Evropy*. Praha 2010.

⁶ Više DVORNÍK, František: *Byzantské misie u Slovanů*. Praha 1970.

⁷ Više npr. KVAPIL, M.: *Češko-hrvatske književne veze*. Zagreb 1998; KARPATSKÝ, Dušan: *Půl tisíciletí česko-chorvatských literárních vztahů ve vzájemných překladech*. Praha 2002.

⁸ Više AGIČIĆ, Damir: *Hrvatsko-češki odnosi na prijelazu iz XIX. u XX. stoljeće*. Zagreb 2000.

⁹ 1900. godine živjelo je u Hrvatskoj i Slavoniji 31 588 Čeha. HLADKÝ, L.: *Vztahy Čechů*, s. 59–60.

¹⁰ Na primjer slavist i književni komparatista Leopold Václav Geitler, pravni povjesničar Jaromír Haněl, kemičar Gustav Hudeček, matematičar Karel Zahradník i drugi.

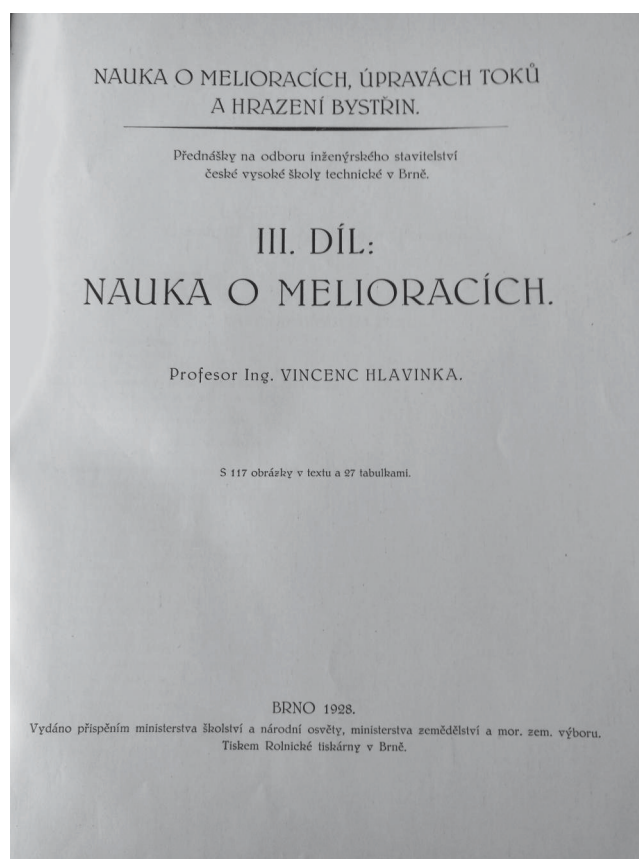
¹¹ HLADKÝ, L.: *Vztahy Čechů*, s. 61.

¹² Čehoslovačka i južnoslavenska država usko su surađivale već u obrani svojih interesa na mirovnim pregovorima u Parizu 1919. a 1920. godine. Više DEJMEK, J.–KOLÁŘ, F. (eds.): *Československo na pařížské mírové konferenci 1919–1920. Dokumenty československé zahraniční politiky*. Praha 2001.

¹³ Više npr. HLADKÝ, Ladislav: *T. G. Masaryk a jihoslovanské národy za první světové války a v době meziválečné*. In: BROKLOVÁ, Eva (ed.): *Sto let Masarykovy otázky*. Sborník příspěvků z mezinárodní vědecké konference pořádané v Brně ve dnech 26.–28. září 1995. Praha 1997, s. 265–271; BERKOPEC, O.: *T. G. Masaryk a Jihoslované. Bibliografie do roku 1937. Knihy a časopisy*. Praha 1938. apod.

¹⁴ Živnostenská banka kontrolirala je Hrvatsku zemljišnu banku u Zagrebu i imala je svoj udio također u drugim financijskim institucijama, čehoslovačka zajednica koja je živjela u Jugoslaviji osnovala je 1921. Čehoslovačku banku u Daruvaru, čije je sjedište bilo 1929. prebačeno u Zagreb, itd.

Vinko Hlavinka's book *Nauka o melioracích, úpravách toků a hrazení bystřin*, third part, 1928.
Knjiga Vinka Hlavinke *Nauka o melioracích, úpravách toků a hrazení bystřin*, treći dio, 1928.

this kind of association began in the summer of 1920. The Czechoslovak-South Slavic League and its Prague branch were established in 1921.

During the interwar period, the Czechoslovak-South Slavic League built a network of branches in most large cities and its position was very distinct compared to other mutual associations. Thanks to Czechoslovak foreign policy, the League was supported by the state, especially by the Department of Foreign Affairs and the Ministry of Education; therefore it was considered as an official institution representing the official image of the South Slavic peoples and Yugoslavia. The League focused on promoting contacts between the nations and states and continued to do so after 1929: the aim was to support political alliance regardless of the internal issues of the two states. The most important arguments behind this attitude included the tradition of war cooperation, the similar international and political interests of both states, and their common Slavic background.¹⁷

¹⁷ BRUMMER A (2012) Slovanství a slovanská tradice v meziválečném Československu 1928–1938. Disertační práce 2012. Vedoucí práce: doc. PhDr. Radomír Vlček, CSc. Historický ústav FF MU Brno, 45.

The League may have played a key role in Hlavinka's continuing to keep in touch with Croatia (which he succeeded in doing right up to his death). He came up with the idea of the Senj-Plitvice Lakes-Bihać railway, giving his approval to electric trains as an alternative to steam engines.

The Czechoslovak-South Slavic League continued to strengthen and support mutual Czechoslovak-Yugoslav relations. They aimed to raise public awareness through language courses, student exchange programme and lectures, founded libraries, organised cultural activities (exhibitions, social events, film screenings and excursions), commissioned translations, and encouraged Adriatic tourism expansion. One of the most significant activities of the League was publishing a journal: *Čehoslovačko-južnoslavenska liga* in the 1920s, renamed *Čehoslovačko-južnoslavensku reviji* in the 1930s. Both journals followed the activities of the League, which focused on mutual visits, sending students to Czechoslovakia during the holidays, preparations for welcoming guests, honouring participants in the common fight during the First World War, building memorials, and developing cooperation in education, culture, the

gdje su također posjedovali niz hotela, održavala se tradicija susreta Sokola u Pragu, mnogi su češki profesori radili na hrvatskim sveučilištima, a češka je literatura na području Hrvatske popularizirana zahvaljujući prijevodima i bogata je bila suradnja na svim područjima kulturnog života.¹⁵

Na neslužbenoj razini, od 1919. godine južnoslavenska komisija u Pragu nastojala je uspostavljati aktivne prijateljske odnose. Ta je komisija izradila plan u kojem predlaže uspostaviti udrugu koja bi centralno upravljala širom države i koja bi nastojala produbiti čehoslovačko-jugoslavenske odnose nepolitičkim sredstvima i privući širu javnost za aktivno sudjelovanje.¹⁶ Prvi su službeni koraci za osnivanje takve udruge započeli u ljeto 1920. Čehoslovačko-južnoslavenska liga osnovana je 1921., kada je osnovan njezin praški odjel.

Tijekom međuratnog razdoblja Čehoslovačko-južnoslavenska liga izgradila je mrežu sindikata koji su se nalazili u većini velikih gradova i u usporedbi s drugim uzajamnim udruženjima njegov je položaj bio specifičan. S obzirom na čehoslovačku vanjsku politiku liga je imala službenu podršku države, posebno ministarstva vanjskih poslova i obrazovanja – zahvaljujući tome bila je blizu službene organizacije i kao takva bila je nositeljica službene slike Jugoslavena i Jugoslavije. Bila je orijentirana na promicanje kontakata između državnih naroda i njihovih država, a ništa se nije promijenilo ni nakon 1929. godine: svrha je bila promicanje političkog saveza u ustavnom duhu, bez obzira na unutarnje probleme dvaju državnih odjela. Njezini su osnovni argumenti uključivali tradiciju ratne suradnje, sličan međunarodni politički interes obje države i, ne najmanje bitno, slavensko srodstvo.¹⁷

Upravo ta je udruga možda bila ključna za Hlavinku koji je mogao ostati u kontaktu s Hrvatskom što je, uostalom, sve do svoje smrti uspio, između ostalog također kroz ideju projekta željeznice Senj-Pli-tvička jezera-Bihać, u kojem je odobrio električnu željeznicu kao alternativu parnim strojevima.

Čehoslovačko-južnoslavenska liga se trudila ojačavati čehoslovačko-jugoslavenski reciprocitet te podršku uzajamnih odnosa. Na praktičnoj razini ti su se zadaci i ciljevi ispunjavali organiziranjem aktivnosti

podizanja svijesti (npr. organiziranjem jezičnih tečajeva, razmjenom studenata, predavanjima, osnivanjem knjižnica), kulture (organiziranjem različitih događanja - izložbi, društvenih događanja, projekcija filmova, izleta itd.), prevođenjem ili podržavanjem razvoja turizma, posebno na Jadranu. Jedna od važnih aktivnosti udruge bilo je izdavanje časopisa - dvadesetih godina istoimena *Čehoslovačko-južnoslavenska liga*, tridesetih godina preimenovana u *Čehoslovačko-južnoslavensku reviju*. Obje su periodike pratile aktivnosti lige koja se usredotočila ne samo na međusobne posjete, slanje studenata tijekom praznika u Čehoslovačku, nego i na pripremu i dobrodošlicu gostima, slavila sudionike u zajedničkoj borbi tijekom prvog svjetskog rata, podržavala izgradnju spomenika, razvijala suradnju u područjima obrazovanja, kulture, umjetnosti i turizma.¹⁸ Časopisi su također pomno izvještavali o aktivnostima lige, njezinim sindikatima i aktivnostima njezinih sestrinskih organizacija, budući da su u Jugoslaviji nastajale analogne Južnoslavensko-češke lige. Unatoč tome što je liga u Čehoslovačkoj bila sve uspješnija, u Kraljevini SHS bila je dugo nepoznatom organizacijom. Osnivanje udruge koja nastoji promovirati i organizirati južnoslavensko-čehoslovački reciprocitet u javnom životu odvijalo se u Jugoslaviji drugačije od sličnog procesa u Čehoslovačkoj.¹⁹ Može se pretpostaviti da je na posebnosti organizacijskih početaka kao privremeni čimbenik posebno utjecala domaća politička situacija u poslijeratnim godinama. Radilo se uglavnom o borbi različitih skupina jugoslavenskih elita za karakter države, o opoziciji hrvatskih i slovenskih političkih krugova protiv centralističke politike srpskih krugova.²⁰ Kada govorimo o hrvatskim ligama, razlog zbog kojeg je uspostavljanje liga

¹⁵ HLADKÝ, L.: *Vztahy Čechů*, s. 65.

¹⁶ Isto, s. 18.

¹⁷ BRUMMER, Alexander: *Slovanství a slovanská tradice v meziválečném Československu 1928-1938*. Disertační práce 2012. Vedoucí práce: doc. PhDr. Radomír Vlček, CSc. Historický ústav FF MU Brno 2012, s. 45.

¹⁸ Više: KOLÁŘOVÁ, Kateřina: Časopisy Československo-južnoslavensko-čehoslovačke lige: sonda do pramenů k dějinám meziválečných čehoslovensko-jugoslávských styků. *Porta Balkanica* 7, 2015, č. 1, s. 47-62.

¹⁹ Na ideju reciprociteta i trud da se ona primijeni u praksi utjecao je niz čimbenika koji su se primjenjivali u različitim vezama malo drugačije u slovenskoj, malo drugačije u hrvatskoj i isto tako i srpskoj regiji. Razlika te tri okoline tada je došla do izražaja kako u procesu osnivanja i organiziranja razvoja udruge, tako i u njezinom djelovanju u vrijeme kad je već bila osnovana. SKOUPÝ, A.: *Vznik Svazu jihoslovensko-čehoslovenských lig v předválečné Jugoslávii*. In: DOROVSKÝ, I. (ed.): *Studia Balkanica Bohemoslovaca III*. Příspěvky přednesené na III. celostátním balkanistickém sympoziu u Brně ve dnech 9. a 10. června 1986. Brno 1987, s. 167.

²⁰ Njezin je predstavnik bio Nikola Pašić, srpski premijer Kraljevine SHS. Tu je funkciju obnašao nekoliko puta, uglavnom u razdoblju političke nestabilnosti i čestih promjena vlada u prvoj polovici dvadesetih godina 20. stoljeća.

arts and tourism.¹⁸ The journals reported the League's activities in detail, its branches, and the activities of affiliated organisations founded in Yugoslavia. Although the League was very successful in Czechoslovakia, it remained quite unknown in the Kingdom of the Serbs, Croats and Slovenes for a long time. Establishing an organisation to promote and organise Czechoslovak-South Slavic relations in public life proceeded rather differently in Yugoslavia.¹⁹ Internal policies in the post-war period probably affected its strange beginnings (mainly caused by struggles between various Yugoslav factions regarding the nature of the state, and the opposition of Croatian and Slovenian political parties to the centralist policies of the Serbs).²⁰ The Croatian leagues were founded somewhat later than those in other parts of Yugoslavia, due to the animosity of the Croatian opposition, which accused them of pro-Serb orientation. The activities of the South Slavic Committee in Prague, and later the Czechoslovak-South Slavic League, not only attracted publicity in the Yugoslav press, but also led to an expression of common interest in establishing an association in Yugoslavia.²¹ So, similar South Slavic-Czechoslovak leagues began to be established in Yugoslavia; in 1921 in Ljubljana, Maribor and Celje,²² and a year later in Belgrade. The leagues were united in the Union of South Slavic-Czechoslovak Leagues at a congress held in Rogaška Slatina in 1925. From 1926

on, more South Slavic-Czechoslovak leagues were established (especially outside Serbian areas), for example in Crikvenica in 1926, in Zagreb in 1927,²³ and in Split.

The members were mostly Czechs and Slovaks who had settled in Yugoslavia and belonged to Czech and Slovak minority associations. In comparison to the League's branches, Czech and Slovak minority associations were rather inactive. The Yugoslav leagues counted more intellectuals among their members than the Czechoslovak ones, particularly people who had studied at technical colleges and universities in Czechoslovakia. On the other hand, there were fewer members of the military and domestic entrepreneurs in the Yugoslav leagues. This meant that fewer funds were available for conducting activities.

5 Hlavinka, the First President of the Czechoslovak-South Slavic League

The Czechoslovak-South Slavic League had its headquarters in Prague and branches throughout the country. Hlavinka participated in founding the branch in Brno.²⁴ The fact that he was respected as a

¹⁸ For more information, see KOLÁŘOVÁ K (2015) Časopisy Československo-jihoslovenské ligy: sonda do pramenů k dějinám meziválečných československo-jugoslávských styků. *Porta Balkanica* 7, No. 1, 47–62.

¹⁹ The idea of mutuality and the effort to implement it in practice were influenced by many factors which were applied in different ways in Slovenia, Croatia and Serbia. The differences between these three areas came to the fore not only during the process of founding and organizing the league, but also during the period when it was already established. SKOUPÝ A (1987) Vznik Svazu jihoslovensko-československých lig v předválečné Jugoslávii. In: DOROVSKÝ I (ed.) 1987) *Studia Balkanica Bohemoslovaca III. Příspěvky přednesené na III. celostátním balkanistickém sympoziu v Brně ve dnech 9. a 10. června 1986*. Brno, 167.

²⁰ It was represented by Nikola Pašić, the Serbian Prime Minister in the Kingdom of the Serbs, Croats and Slovenes. He held the position of Prime Minister many times – especially during a period of political instability and frequent changes of government in the early 1920s.

²¹ *Ibid.*, 167.

²² In Slovenia, the establishment process was the easiest. The first two delegates of the Kingdom of the Serbs, Croats and Slovenes in Prague, Ivan Hribar and Bogomil Vošnjak, were Slovenians. Both delegates directly supported efforts to establish the Czechoslovak-South Slavic League in Prague, even after they returned to Slovenia.

²³ The league in Zagreb belonged to the Union of South Slavic-Czechoslovak Leagues and worked on strengthening cultural and economic mutual relations between Yugoslavia and Czechoslovakia. During the entire interwar period, Czech capital was kept in Croatian areas, tourism expanded, many teachers worked there, and general cooperation in all aspects of cultural life was very successful – this was connected to the activities of the league in Zagreb. In the beginning, these activities were mostly based around events, but later they became more organised and elaborate. Over the decade, the league became a very important part of public life in Zagreb and the surrounding areas, providing Czech language courses, lectures, theatrical and choral performances, celebrations and other cultural events. The league started publishing its own journal, established a library and reading-room, and cooperated with other institutions and leagues such as *Česka Beseda* and the Czech Community. As a result of such cooperation, the Czechoslovak House in Zagreb was built. For more, see: KOLÁŘOVÁ K (2017) Z činnosti Jihoslovensko-československé ligy v Záhřebu do roku 1937. In Gunišová E, Šaur J (2017) *Mladá slavistika II. Vnější a vnitřní vazby a souvislosti ve slovanských literaturách, jazycích a kulturách*. Brno, 81–93.

²⁴ The tradition of mutual friendship between Czechs, Slovaks and Southern Slavs, that is, Serbs, Croats and Slovenes, was already formed before the First World War, especially because of opportunities for people from these areas to study at the University of Technology in Brno. However, official contacts between Brno and South Slavic towns (in the Kingdom of Serbia and the Austro-Hungarian Empire) could not be properly developed while Brno officially had a German character. Despite this, Czechs from Brno maintained frequent communications with South Slavic towns. They focused their attention mainly on Croatia. One example was the tour of the Brno theatre company to Dalmacija, another was the construction of

u hrvatskim regijama u usporedbi s drugim dijelovima Jugoslavije malo kasnilo, bilo je neprijateljstvo dijela hrvatske opozicije, koje je krivilo te udruge za prekomjernu orijentaciju prema Srbiji. Rad Južnoslavenske komisije u Pragu i kasnije upravo Čehoslovačko-južnoslavenska liga stekle su ne samo publicitet u dijelu jugoslavenskog tiska, već i postupno suglasnički interes za osnivanje udruge i na jugoslavenskom području.²¹ Tako su u Jugoslaviji počele nastajati analogne Južnoslavensko-čehoslovačke lige, najprije 1921. godine u Ljubljani, Mariboru i Celju,²² godinu kasnije i u Beogradu. Lige su se 1925. godine spojile na kongresu u Rogaškoj Slatini u Savez Južnoslavensko-čehoslovačkih liga. U Hrvatskoj je liga osnovana 1926. godine u Crikvenici, a 1927. u Zagrebu²³ te u Splitu.

Što se tiče članstva, uglavnom se radilo o Česima i Slovancima naseljenima u Jugoslaviji i onih, koji su imali svoje mjesto u sklopu čeških i slovačkih udruga manjina. Za razliku od Čehoslovačko-jugoslavenske lige i njezinih sindikata, ti su se pripadnici češke i slovačke nacionalne manjine rijetko uspijevali probiti u funkcije udruga. U jugoslavenskim ligama bila je veća zastupljenost inteligencije u usporedbi s čehoslovačkom, posebnu je važnost imala ona koja je studirala na stručnim školama ili sveučilištima u Čehoslovačkoj. S druge strane, u jugoslavenskim ligama bili su slabije zastupljeni pripadnici vojske i domaći poduzetnici, što je također bilo povezano s nedostatkom financijskih sredstava potrebnih za djelovanje.

²¹ Isto, s. 167.

²² U Sloveniji je to bilo najlakše. Svoju ulogu je u tome sigurno odigralo to da su prva dva veleposlanika Kraljevine SHS u Pragu, Ivan Hribar i Bogomil Vošnjak, bili Slovenci. Obojica su postali izravni pristaše napora Čehoslovačko-jugoslavenske lige u Pragu, čak i nakon povratka u Sloveniju.

²³ Zagrebačka je liga također djelovala pod pokroviteljstvom Saveza južnoslavensko-čehoslovačkih liga i radila je na približavanju i jačanju kulturne i gospodarske uzajamnosti između Jugoslavije i Čehoslovačke. Tijekom cijelog međuratnog razdoblja se u hrvatskim regijama održavao češki kapital, razvijao turizam, radilo je tu puno učitelja i općenito se razvijala suradnja na svim područjima kulturnog života - što je bilo povezano s aktivnostima Zagrebačke lige. Iako se u početku radilo maksimalno o aktivnostima tipa manifestacija, kasnije su njezine aktivnosti postale organizirane, promišljene i bogate. Tijekom desetljeća Zagreb i njegova okolica postaju važnim dijelom javnog života - održavaju se tečajevi češkog jezika, raznovrsna predavanja, kazališni i pjevački nastupi, proslave i druga kulturna događanja, liga počinje objavljivati svoj časopis, osniva knjižnicu i čitaonicu i surađuje s drugim organizacijama i udruženjima, poput Češke Besede i Čehoslovačke zajednice. Rezultat jedne takve suradnje bila je i izgradnja Čehoslovačkog doma u Zagrebu. Više: KOLÁŘOVÁ, Kateřina: Z činnosti Jihoslovansko-československé ligy v Záhřebu do roku 1937. In: Gunišová, Eliška - Šaur, Josef: *Mladá slavistika II. Vnější a vnitřní vazby a souvislosti ve slovanských literaturách, jazycích a kulturách*. Brno 2017. s. 81-93.

5. Hlavinka prvi predsjednik Čehoslovačko-južnoslavenske lige

Čehoslovačko-južnoslavenska liga radila je sa središtem u Pragu, a diljem Čehoslovačke je imala vlastitu mrežu sindikata. Upravo je Hlavinka bio za osnivanju te udruge u Brnu.²⁴ Tome što je bio izabran prvim predsjednikom udruge nesumnjivo je pridonijela njegova težina kao sveučilišnog profesora. U funkciji predsjednika ostao je cijelo desetljeće. Nadgledao je sve odsjeke udruge, posebno je organizirao putovanja pojedinaca i grupa iz Jugoslavije, bio je čest govornik ne samo unutar sindikata u Brnu, već i u drugim udrugama u Brnu. Zalagao se za publicitet položaja južnoslavenskih manjina u Italiji, između ostalog objavljivanjem članka o tamošnjoj situaciji.²⁵

Iznimna je bila njegova uloga za uspostavu kontakata sindikata u Brnu (od 1932. godine) s Hrvatima koji su živjeli u južnoj Moravskoj, točnije u Frélichovu, Dobrom Polju i Novom Přerovu.²⁶ Sindikat se trudio

²⁴ Tradicija međusobnog prijateljstva između Čeha i Slovaka i Južnih Slavena, odnosno Srba, Hrvata i Slovenaca nastala je u Brnu već prije prvog svjetskog rata, uglavnom putem njihovog studija na češkoj tehničkoj školi. Međutim, službeni kontakti Brna s južnoslavenskim gradovima, bilo da su se nalazili na području Kraljevine Srbije ili Austro-Ugarske Monarhije, nisu se mogli sasvim dobro razvijati u vrijeme kada je službeni karakter grada bio njemački. Unatoč tome Česi su iz Brna održavali česte kontakte s južnoslavenskim okruženjem. Njihov je interes bio usmjeren najviše na Hrvatsku. Kao primjer navedimo gostovanje kazališta iz Brna u Dalmaciji, izgradnju primorskih toplica u Srebrenu i Kuparima zahvaljujući Junu Máši i uspostava crikveničke kolonije za bolesnu djecu zahvaljujući Mariji Steyskalovoj. Štoviše, prije rata je u hrvatskoj regiji, osim Vincenca Hlavinke, radio niz profesora češkog sveučilišta u Moravskoj - češke tehnike u Brnu. U predratnom hrvatskom okruženju, pored Vincenca Hlavinke, u Brnu je i niz profesora češkog sveučilišta u Moravskoj - češke tehnike. Među najistaknutijima bili su Karel Zahradník, profesor matematike na Sveučilištu u Zagrebu 1876.-1888., Michal Ursíny, profesor građevinarstva u Zagrebu te geodet i sveučilišni profesor Vladimír Filkuka. Više: KOLÁŘOVÁ, Kateřina. Československo-jugoslávské vztahy v meziválečném Brně. *Kulturní dějiny* 7, č. 2, s. 217-256.

²⁵ Moravský zemský archiv, fond B 26, spolkový spis, karton č. 2657, č. j. 3752/41. *K sedmdesátinám prof. ing. Vincence Hlavinky, předsedy brněnského odboru ČJL*. II. výroční zpráva za rok 1931, s. 5-6.

²⁶ Prvi hrvatski doseljenici došli su u Moravsku vjerojatno već oko 1530. na poziv Jiříja Hartmanna I. iz Lichtensteina. Naselili su se u pustim selima Frélichov u regiji Drnholec, Charvátská Nová Ves i Poštorná u regiji Břeclav. Ostali su dolazili postupno tijekom sljedećih sedamdeset godina. Naselili su se u nekoliko desetaka sela, od kojih su najviše i najvažnije bila Frélichov (danas Jevišovka), Novi Přerov i Dobro Polje na području Mikulova. U selima u kojima su Hrvati živjeli u manjini, postepeno su se stapali s okolnim stanovništvom. Oni koji su živjeli zajedno sve više su uspijevali sačuvati svoj identitet i jezik - u selima u regiji Valtice, koja su bila okružena slavenskim elementom, stoljećima se govorilo hrvatski. U selima

university professor was a factor in his election as the first president of the League. He remained in office for the whole decade and contributed to its consolidation. He supervised all the branches, organised individual and group excursions from Yugoslavia, and gave public speeches in the Brno branch of the league and other associations in Brno. He also promoted South Slavic minorities in Italy by publishing articles describing the local situation.²⁵

Hlavinka played an important role in establishing connections between the branch in Brno (from 1932) and the Croats living in southern Moravia, particularly in Frelichov, Dobre Pole and Novy Prerov.²⁶ The branch attempted to address the financial

problems of this minority in southern Moravia, for example by helping them negotiate lower interest rates on loans or through a donation to the National Unit in Dobre Pole for sculpting a relief and monument to mark the 350th anniversary of the arrival of the Croats in southern Moravia. Contacts with the southern Moravian Croats were probably most intense in 1934 – on 15 and 16 September, celebrations were held in the Croatian villages there. They were attended by many delegates from Slovakia, Yugoslavia and Austria, representatives of civil and military authorities, corporations and organisations, and other prominent personalities.²⁷

Hlavinka also contributed to publicising the situation of South Slavic minorities in Italy.²⁸ In 1932, he was associated with an appeal by students from Belgrade, Zagreb and Ljubljana addressed to the European public.²⁹ Since it was prohibited to interfere in the internal affairs of a foreign country, he was limited in

seaside spa resorts in Srebrena and Kupari, thanks to Jan Masa, and yet another was the founding of the Crikvenica community for sick children, thanks to Marie Steyskalova. Besides Vincenc Hlavinka, many other professors from the University of Technology in Brno worked Croatian towns before the war. One of the most prominent was Karel Zahradnik, a professor of mathematics at the University of Zagreb from 1876 to 1888. Michal Ursiny was a professor of civil engineering in Zagreb, and the geodesist Vladimír Filkuka also taught at the university. For more, see: KOLÁŘOVÁ, K (2016) Československo-jugoslávské vztahy v meziválečném Brně. *Kulturní dějiny* 7, no. 2, 217–256.

²⁵ Moravský zemský archiv, fond B 26, spolkový spis, karton č. 2657, č. j. 3752/41. K sedmdesátinám prof. ing. Vincence Hlavinky, předsedy brněnského odboru ČJL. II. výroční zpráva za rok 1931, 5–6.

²⁶ The first Croats settled in Moravia around 1530 at the invitation of Jiri Hartman I of Liechtenstein. They settled in the abandoned villages of Frelichov (Drnholec region), Charvatska Nova Ves and Postorna (Breclav region). Other Croats arrived gradually over the next seventy years. They settled in several dozen villages, of which the largest were Frelichov (now Jevišovka), Novy Prerov and Dobre Pole (Mikulov region). The small Croatian minorities gradually integrated with the village populations. Those who lived in stronger Croatian communities managed to retain their Croatian identity and language longer – the Croatian language was kept alive for many centuries in villages in Valtice region. In the German-speaking villages of the Mikulov region, the Croats kept their identity until they were forcibly relocated by the Communist regime in 1948. They were sent to the foothills of the Jeseniky mountains and the Opava, Olomouc region and Prostějov areas. Available at <http://www.moravstichorvati.cz/kdo-jsme>. Accessed 15 May 2019. For more, see ŠMÍDKOVÁ L (2011) *Moravští Chorvati obraz života a vysídlení v paměti tří generací*. Bakalářská diplomová práce 2011. Vedoucí práce: PhDr. Helena Bočková. Ústav slavistiky FF MU Brno; ŠMÍDKOVÁ L (2013) *Vliv rodinného a společenského života na udržování identity moravských, slovenských a gradišćanských Chorvatů*. Magisterská diplomová práce 2013. Vedoucí práce: PhDr. Helena Bočková. Ústav slavistiky FF MU Brno; HLADÍKOVÁ J (2013) *Moravští Chorvati – kultura, život a nucené vysídlení*. Diplomová práce. Vedoucí práce: Mgr. Radim Šíp, PhD. Katedra speciální pedagogiky PedF MU Brno; DOROVSKÝ I (1996) *Charvátí ještě žijí mezi námi: (sborník studií a vzpomínek)*. Brno; JEŘÁBEK R (1966) *Moravští Charvátí v literatuře*. Brno; JEŘÁBEK R (1991) *Moravští Charvátí – dějiny a lidová kultura: antologie*. Brno; PAVLIČEVIĆ D (1994) *Moravski Hrvati: povijest – život – kultura*. Zagreb; PIČULJAN Z (2002) *Prvních 10*

chorvatských let: chorvatská kultura v České republice 1992–2002. Praha; VAŠKOVÁ L (2013) *Rozsídlení moravských Chorvatů a postoj jugoslávské vlády*. Bakalářská práce. Vedoucí práce: doc. PhDr. Václav Štěpánek, Ph.D. Ústav slavistiky FF MU Brno; newest edition: KOPŘIVOVÁ L, LEISSEROVÁ E (eds.) (2017) *Barvy charvatské Moravy*. Jevišovka; VRBKOVÁ S (eds.) (2007) *Chorvaté na Mikulovsku*. Mikulov; VEČERKOVÁ E (1986) *Etnosociální aspekty existence charvatské diaspory na jižní Moravě v první polovině 20. století*. *Český lid* 73, 1986, 205–210; VEČERKOVÁ E (1990) *Několik poznámek k interetnickým a interregionálním kontaktům ve společenském a obřadním životě moravských Charvátů*. In: *Kulturně historické styky jižní Moravy. XX. Mikulovské sympozium* 24.–25. října 1990. Břeclav, 51–56; VEČERKOVÁ E (1992) *Výroční obyčej moravských Charvátů*. *Folia ethnographica* 26, 53–79.

²⁷ MZA, fond B 26, spolkový spis, karton č. 2657, č. j. 3752/41 *Oslava 350. výročí příchodu Charvátů na jižní Moravu, V. výroční zpráva za rok 1934*, 20–21.

²⁸ For more information see HRABCOVÁ J (2012) *Vztahy mezi Jugoslávií a Itálií v meziválečném období*. In: Pokorná Korytarová, L (eds) (2012) *Promyšlet Evropu dvacátého století: Evropa sjednocená/ rozdělená*. Brno, p. 105–128; HRABCOVÁ J (2012) *Problémy slovanské menšiny v Itálii ve 20. letech 20. století*. *Slovanský přehled* 98 no. 3–4, p. 251–271; HRABCOVÁ J (2014) *Italsko-jugoslávský spor o hranice jako jeden z problémů evropské politiky po skončení první světové války*. In: Pokorná Korytarová L (ed.) *Promyšlet Evropu dvacátého století: Proměny hranic*. 2014. 223–250.

²⁹ Vincenc Hlavinka received this appeal in December 1931. It included a description of the unbearable status of the South Slavic minority in the Julian region which Italy had obtained by annexation during the First World War. It described the suffering of all South Slavs (especially intellectuals) and frequent trials. Minorities could not take part in cultural life as the schools were closed, publishing had ceased, all educational and sport associations had been disbanded, and the representatives of institutions had been removed (for example, Archbishop F. B. Dedej). Approximately 500.000 Croats and Slovenes were assimilated and their national status changed. All other countries except Italy fully respected the rights of minorities. While Yugoslavia had signed a treaty guaranteeing the Italian

djelomično rješavati financijske probleme te manjine u južnoj Moravskoj – na primjer 1932. godine pomagao je pregovarati nižu kamatnu stopu na kredit ili povodom proslave 350. obljetnice dolaska Hrvata u južnu Moravsku donirao je sindikat u Brnu Nacionalnoj cjelini u Dobrom Polju financijski dar za rezbarenje reljefa i spomenika. Kontakti sindikata s južno-moravskim Hrvatima bili su vjerojatno najintenzivniji 1934. godine – tada 15. i 16. rujna, u vezi s 350. obljetnicom njihova dolaska, održana je proslava u hrvatskim selima, u kojoj su sudjelovale između ostalog brojne delegacije Hrvata iz Slovačke, delegati iz Jugoslavije i Austrije, predstavnici civilnih i vojnih ureda i korporacija, udruženja i druge istaknute ličnosti.²⁷

Sindikat s Hlavinkom na čelu također je pridonio publicitetu situacije južnoslavenskih manjina u Italiji.²⁸

koja su se nalazila u njemačkom govornom okružju Mikulovske regije, Hrvati su zadržali svoj identitet sve dok ih komunistički režim nije 1948. godine prisilno preselio u podnožje Jeseníka, te u okolinu gradova Opava, Olomouc i Prostějov. <http://www.moravstichorvati.cz/kdo-jsme> Cit. 15. 5. 2019

Více ŠMÍDKOVÁ, Lenka: *Moravští Chorvati obraz života a vysídlení v paměti tří generací*. Bakalářská diplomová práce 2011. Vedoucí práce: PhDr. Helena Bočková. Ústav slavistiky FF MU Brno; též: *Vliv rodinného a společenského života na udržování identity moravských, slovenských a gradišćanských Chorvatů*. Magisterská diplomová práce 2013. Vedoucí práce: PhDr. Helena Bočková. Ústav slavistiky FF MU Brno; HLADÍKOVÁ, Jana: *Moravští Chorvati – kultura, život a nucené vysídlení*. Diplomová práce 2013. Vedoucí práce: Mgr. Radim Šíp, PhD. Katedra speciální pedagogiky PeF MU Brno; DOROVSKÝ, Ivan: *Charvatí ještě žijí mezi námi: (sborník studií a vzpomínek)*. Brno 1996; JEŘÁBEK, Richard: *Moravští Charvatí v literatuře*. Brno 1966; též: *Moravští Charvatí – dějiny a lidová kultura: antologie*. Brno 1991; PAVLIČEVIĆ, Dragutin: *Moravski Hrvati: povijest – život – kultura*. Zagreb 1994; PIČULJAN, Zoran a kol: *Prvních 10 chorvatských let: chorvatská kultura v České republice 1992–2002*. Praha 2002; VAŠKOVÁ, Lenka: *Rozsídlení moravských Chorvatů a postoj jugoslávské vlády*. Bakalářská práce 2013. Vedoucí práce: doc. PhDr. Václav Štěpánek, Ph.D. Ústav slavistiky FF MU Brno; nejnověji: KOPŘIVOVÁ, Lenka – LEISSEROVÁ, Eliška (eds.): *Barvy charvatské Moravy*. Jevišovka 2017; VRBKOVÁ, Stanislava (eds.): *Chorvaté na Mikulovsku*. Mikulov 2007; VEČERKOVÁ, Eva: *Etnosociální aspekty existence charvatské diaspory na jižní Moravě v první polovině 20. století*. *Český lid* 73, 1986, s. 205–210; ista: *Několik poznámek k interetnickým a interregionálním kontaktům ve společenském a obřadním životě moravských Charvatů*. In: *Kulturně historické styky jižní Moravy. XX. Mikulovské sympozium 24.–25. října 1990*. Břeclav 1990, s. 51–56; ista: *Výroční obyčej moravských Charvatů*. *Folia ethnographica* 26, 1992, s. 53–79.

²⁷ MZA, fond B 26, spolkový spis, karton č. 2657, č. j. 3752/41 *Oslava 350. výročí příchodu Charvatů na jižní Moravu*, V. výroční zpráva za rok 1934, s. 20–21.

²⁸ Víše o ovoj problematici: HRABCOVÁ, Jana: *Vztahy mezi Jugoslávii a Itálií v meziválečném období*. In: Pokorná Korytarová, Lenka a kol: *Promyšlet Evropu dvacátého století: Evropa sjednocená/rozdělená*. Brno 2012, s. 105–128; ista: *Problémy slovanské menšiny v Itálii ve 20. letech 20. století*. *Slovanský přehled* 98, 2012, č. 3–4, s. 251–271; ista: *Italsko-jugoslávský*

Godine 1932. pridružio se pozivu studenata iz Beograda, Zagreba i Ljubljane upućenom europskoj javnosti.²⁹ S obzirom na zabranu miješanja u unutarnje poslove strane države, mogao je učiniti samo nekoliko sitnica – organizirao je posebno predavanje na tu temu i poslao je objavu s posebnim pismom ministarstvu vanjskih poslova u Pragu, njihovu kopiju svim ligama u Čehoslovačkoj i u Jugoslaviji, svim veleposlanstvima u Pragu i o cijeloj akciji obavijestio je i javnost publiciranjem članka *Pitanje manjina između Italije i Jugoslavije*, koji je poslao svim prijateljskim korporacijama. Te su inicijative trebale potaknuti potporu europske javnosti.³⁰ Hlavinka je također osobno pridonio osnivanju Južnoslavenskog učilišta u Srpskoj ulici u Brnu i zahvaljujući njemu su južnoslavenski studenti postupno plaćali takve uplate i školarinu kao češki sveučilišni studenti.³¹

Za životni rad na čehoslovačko-južnoslavenskom zbližavanju bio je Hlavinka 1931. godine nagrađen orednom kralja Aleksandra I. reda sv. Save III. stupnja. Nakon odlaska u penziju članovi su sindikata u Brnu imenovali Hlavinku prvim časnim članom, a na svečanom sastanku 14. srpnja 1933. su mu uručili umjetničku diplomu koju je napravio član sindikata, akademski slikar František Myslivec.³²

spor o hranice jako jedan z problémů evropské politiky po skončení první světové války. In: Pokorná Korytarová Lenka – Škerlová, Jana – Haváč, Ondřej – Hromek, Martin: *Promyšlet Evropu dvacátého století: Proměny hranic*. Brno 2014, s. 223–250.

²⁹ Taj je proglas primio Hlavinka u prosincu 1931. Sadržavao je opis nepodnošljivog položaja južnoslavenske manjine u Julijskom kraju, koji je Italija stekla aneksijom tijekom prvog svjetskog rata. Ukazivalo se u njemu na patnje svih južnih Slavena, posebno intelektualaca, i na česta suđenja. Manjina je bila spriječena u nacionalnom i kulturnom životu zatvaranjem škola, zaustavljanjem izdavanja časopisa, raspuštanjem svih obrazovnih i sportskih udruga i uklanjanjem predstavnika obavještajnih službi (npr. gorski nadbiskup F. B. Dedej). Oko 500.000 Hrvata i Slovenaca asimilirano je i denacionalizirano. Sve su države, osim Italije, u potpunosti poštovala prava manjina. Dok je Jugoslavija npr. morala talijanskoj manjini potpisom ugovora (Rapall, Nettun) priznati niz privilegija i ugodnosti, Italija nije ni potpisala ugovore za zaštitu manjina. ROLENCOVÁ, Emilie: *Brněnský odbor*, s. 78. Víše MZA, fond B 26 Brno, spolkový spis, karton č. 2657, č. j. 3752/41 *Jihoslovanské menšiny v Itálii*, II. výroční zpráva za rok 1931, s. 11–14; tamtéž, *Jihoslovanská menšina v Itálii*, III. výroční zpráva za rok 1932, s. 38–39; *Otázka menšin mezi Itálií a Jugoslávií*. *ČJR I*, 1930–1931, s. 49–66; VRBACKÝ, Andrej: *Juhoslovania v Taliansku*. *ČJR II*, 1931–1932, s. 378–379. U dvadesetim godinama pisao je o slovenskim manjinama u Italiji Bohuš Vybíral.

³⁰ ROLENCOVÁ, Emilie: *Brněnský odbor*, s. 56.

³¹ KOLŠEK, Zoran: Ing. Vincenc Hlavinka, prof. češke tehniky, častni član A. D. „Jugoslavija“ v Brnu. In: *Akademsko društvo „Jugoslavija“ 1909–1934*. Moravský Krumlov 1934, s. 5. Víše FRANĚK, Otakar: *Dějiny České vysoké školy technické v Brně*. Brno 1969, s. 278–279.

³² Isto: *První čestný člen*. III. výroční zpráva za rok 1933, s. 9.

what he could do. So he held a lecture on the topic and sent a memorandum to the Ministry of Foreign Affairs in Prague, all the leagues in Czechoslovakia and Yugoslavia, and all the foreign embassies in Prague. He informed the public about the whole situation by publishing an article entitled *Otázka menšin mezi Itálií a Jugoslávií* which was sent to all sympathetic corporations. These initiatives were supposed to raise support among the European public³⁰. Hlavinka also contributed to the establishment of the South Slavic College in Brno and thanks to him, South Slavic students paid the same fees as Czech university students.³¹

In 1931, Hlavinka was awarded the Order of St. Sava (Grade III) by King Alexander I, in recognition of his life's work fostering Czechoslovak-South Slavic cooperation. After he retired, the Brno branch made Hlavinka its first honorary member and awarded him a certificate designed and executed by the academic painter Frantisek Myslivec at a special session held on 14 July 1933.³² Hlavinka was succeeded by Vladimír Filkuka as president.³³

Finally we should emphasize that the branch in Brno, led mainly by Hlavinka (and later by Filkuka) had one particularly significant feature. Despite the centralization efforts of Prague and the official image of the South Slavs and Yugoslavia in Czechoslovakia (a pro-Serb image), the league in Brno was more pro-Croat in orientation, that is, it supported the Croatian minority in Moravia, promoted translations of Croatian authors, and produced Croatian plays in the Provincial Theatre in Brno. The League in Brno also had many contacts with the branches in Zagreb and Crikvenica, organised tours to the Adriatic coast, and its student exchange programme was also mostly with Croatian areas. Much of this was due to Hlavinka, his personal contacts and initiatives, and the legacy of his memoirs and years spent in Croatia.

6 Conclusion

Vincenc Hlavinka was born in Czechoslovakia, but spent 23 years of his career in Croatia, where he was known as Vinko. Up to now, it has been recognised that he was an important person in the development of technics in Croatia. Thanks to his efforts, a special Geodesy Course was founded at the Forestry Academy in 1908, to train experts in geodesy and agricultural technology. He also helped found the Higher Technical School in Zagreb. This paper describes the part of his life after his return to Brno in 1912 and up to his death in 1934 – a period which has so far remained less known in Croatia.

After spending 23 years in Croatia, Hlavinka returned to his homeland, where he became professor of soil improvement works, water engineering and sewage systems at the University of Technology in Brno. Thanks to his pedagogical skills and expert knowledge, he succeeded in turning his department for agricultural engineering into a high level institute. During his time at the university, he led many projects, wrote and published in Croatia and Czechoslovakia, and was a member of many associations and societies. The Czechoslovak-South Slavic League was prominent among them. He was its president for ten years, overseeing its branches, organising trips for individuals and groups from Yugoslavia, and speaking frequently at the league and other associations in Brno. He publicised the situation of the South Slavic minorities in Italy, and wrote articles about them. He also helped the Croatian minority in southern Moravia.

Finally, we can conclude that Vincenc Vinko Hlavinka was very active and respected in Croatia and his homeland in the early twentieth century.

minority many privileges, Italy had not reciprocated. For more, see MZA, fond B 26 Brno, spolkový spis, karton č. 2657, č. j. 3752/41 Jihoslovanské menšiny v Itálii, II. výroční zpráva za rok 1931, 11–14; ibidem Jihoslovanská menšina v Itálii, III. výroční zpráva za rok 1932, 38–39; *Otázka menšin mezi Itálií a Jugoslávií*. ČJR I, 1930–1931, 49–66; VRBACKÝ A (1931) Juhoslovania v Taliansku. ČJR II, 1931–1932, 378–379. Bohus Vybiral was wrote articles about the Slovenian minorities in Italy in the 1920s.

³⁰ ROLENCOVÁ, Emilie: *Brněnský odbor*, 56.

³¹ KOLŠEK Z (1934) Ing. Vincenc Hlavinka, prof. češke tehniky, částni član A. D. „Jugoslavija“ v Brnu. In: Akademsko društvo

„Jugoslavija“ 1909–1934. Moravský Krumlov 1934, 5; FRANĚK O (1969) Dějiny České vysoké školy technické v Brně. Brno, 278–279.

³² Ibid. První čestný člen. III. výroční zpráva za rok 1933, 9.

³³ His name was also connected with Zagreb. First, he was an assistant professor at the Department of Geodesy, and after that he became a professor and dean of the Higher Technical School in Zagreb. At the same time, he gave lectures at the Faculty of Forestry Economics at Zagreb University. In 1923, he returned to Brno where he opened his own geodetic office.

Vladimír Filkuka preuzeo je dužnost predsjednika od Hlavinke.³³

Na kraju treba naglasiti da je sindikat u Brnu, kojeg je zastupao uglavnom njegov predsjednik Hlavinka (i kasnije Vladimir Filkuka) imao jednu značajnu specifičnost. Za razliku od praškog napora za centralizacijom te službene slike Jugoslavena i Jugoslavije u Čehoslovačkoj, tj. slike više orijentirane na Srbiju, liga u Brnu orijentirala se „hrvatski“ – podržavala je hrvatsku manjinu u Moravskoj, preferirala je prijevode hrvatskih autora i predstavljanje hrvatskih dramskih djela u Zemaljskom kazalištu u Brnu, održavala je bogate kontakte s ligom u Zagrebu ili Crikvenici, organizirala je putovanja na Jadran, a razmjena studenata usmjerena je bila također u hrvatske krajeve. Naravno, iza toga možemo naći aktivnosti Hlavinke i njegove osobne kontakte i motive koji su proizlazili iz njegovih sjećanja i života u hrvatskom okruženju.

6. Zaključak

Vincenc Hlavinka rođen je u Čehoslovačkoj, a 23 godine proveo je u Hrvatskoj, gdje je prihvatio ime Vinko. Do sada se znalo da je bio važna osoba za razvoj tehnike u Hrvatskoj. Njegovim je nastojanjem 1908. na Šumarskoj akademiji osnovan poseban Geodetski tečaj za izobrazbu geodetskih i kulturno-tehničkih stručnjaka. Također, zalagao se za osnivanje

Tehničke visoke škole u Zagrebu. Ovaj članak opisuje onaj dio njegova života o kojem se u Hrvatskoj do sada nedovoljno znalo, a to je razdoblje od njegova povratka u Brno 1912. godine pa do smrti 1934. godine.

Nakon dvadeset i tri godine koje je proveo u Hrvatskoj vratio se u domovinu i te iste godine postao je redoviti profesor za melioracije, vodoopskrbu i kanalizaciju gradova na Visokoj tehničkoj školi u Brnu. Zahvaljujući svojim pedagoškim vještinama i stručnom znanju, uspio je od svojeg odjela za kulturno inženjerstvo izgraditi institut visoke razine. Tijekom rada na sveučilištu vodio je mnoge projekte. Mnogo je pisao i objavljivao, kako u Hrvatskoj, tako i u Čehoslovačkoj. Pokazuje se da je Hlavinka bio član većeg broja društava i udruga. Posebno se ističe Čehoslovačko-južnoslavenska liga. Na funkciji predsjednika te udruge bio je deset godina. Nadgledao je sve odsjeke udruge, posebno je organizirao putovanja pojedinaca i grupa iz Jugoslavije, bio je čest govornik ne samo unutar sindikata u Brnu, već i u drugim udrugama u Brnu. Zalagao se za publicitet položaja južnoslavenskih manjina u Italiji, između ostalog objavljivanjem članka o tamošnjoj situaciji. Pomagao je hrvatskoj manjini u južnoj Moravskoj.

Na kraju možemo zaključiti da je Vincenc Vinko Hlavinka bio vrlo aktivan i cijenjen u Hrvatskoj i u svojoj domovini početkom 20. stoljeća.

³³ Njegovo ime nije napomenuto slučajno, naime, radio je i u Zagrebu – prvo kao docent na Odjelu za geodeziju, zatim kao profesor i dekan Visoke tehničke škole u Zagrebu. Istodobno je predavao i kao docent za geodeziju na Šumarsko-gospodarskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Godine 1923. vratio se u domovinu i otvorio ured civilnog geodeta u Brnu.

References / Literatura

- Chobola, Z. (2019, ed.): *Historie a Současnost FAST VUT, Vysoké Učení Technické v Brně*, Fakulta Stavbení, Brno
 Lapaine, M., Kljajić, I. (2009): *Hrvatski kartografi, biografski leksikon, Golden marketing - Tehnička knjiga*, Zagreb
 Piškorić, O. (2002): *Hlavinka, Vinko (Vincenc)*, u: *Hrvatski biografski leksikon, Gn-H, Leksikografski zavod Miroslav Krleža*, Zagreb, <https://hbl.lzmk.hr/clanak.aspx?id=7697>, 21. 9. 2019